

Inhoud

Inleiding

- Aandelen – 2
- Nu notarieel – 2
- Uitzondering voor beursvennootschappen – 2

Uitgifte van aandelen

- Bij oprichting vennootschap – 3
- Na oprichting – 3
- Akte van uitgifte – 3
- Register – 3

Levering van aandelen

- Akte en erkenning – 4
- Inhoud akte – 4

Erkenning van de levering

- Hoe? – 5
- Geen erkenning – 5

Rol van de notaris

- Rechtszekerheid – 6
- Titelrecherche – 6
- Hoever terug in de tijd? – 6

Kosten

Inleiding

Aandelen Het kapitaal van een vennootschap [een B.V. of N.V.] is verdeeld in aandelen. Iemand kan alle aandelen in handen hebben. Er kunnen ook meer aandeelhouders zijn. Zij hebben de aandelen meestal verkregen door uitgifte of levering.

Nu notarieel Deze brochure gaat over de uitgifte en levering van aandelen. Door een wijziging in de wet moet voortaan bij die handelingen een notaris worden ingeschakeld. Dit geldt voor N.V.'s en voor B.V.'s. De ingangsdatum van deze nieuwe wet is 1 januari 1993. Met de tussenkomst van de notaris wil de overheid de rechtszekerheid bevorderen en misbruik en oneigenlijk gebruik van vennootschappen tegengaan. De gewijzigde wet brengt de manier van levering bovendien meer in overeenstemming met de regelingen zoals die in de meeste andere EG-landen gelden.

Uitzondering voor beurs-vennootschappen

Voor een bepaalde categorie geldt de verplichte tussenkomst van de notaris niet: namelijk wanneer het om een vennootschap gaat waarvan de aandelen of certificaten van aandelen genoteerd staan aan de effectenbeurs. Deze uitzonderingspositie is van toepassing op alle aandelen op naam in de betreffende vennootschap, zelfs al is een bepaalde soort niet in de notering opgenomen, zoals preferente aandelen of prioriteitsaandelen.

Uitgifte van aandelen

Bij oprichting vennootschap Wanneer een vennootschap wordt opgericht, zullen er aandelen moeten worden uitgegeven. Ze kunnen uitgegeven worden aan de oprichter[s] van de vennootschap of aan anderen die geld [of goederen] in de vennootschap storten. Deze uitgifte van aandelen bij de oprichting wordt geregeld in de oprichtingsakte van de vennootschap. Dat is altijd een notariële akte. In dit geval is voor de uitgifte dus geen afzonderlijke akte nodig.

Na oprichting Bestaat de vennootschap al, dan is voor de uitgifte van aandelen wel een afzonderlijke, notariële akte vereist. De vennootschap die de aandelen uitgeeft en de personen aan wie de aandelen worden uitgegeven, zijn allen partij in die akte en dienen dus allen deze notariële akte te ondertekenen.

Voor het besluit door de vennootschap om aandelen uit te geven is geen notariële akte voorgeschreven. Vanzelfsprekend zal de notaris wel zoveel mogelijk onderzoeken of het besluit tot uitgifte rechtsgeldig tot stand is gekomen.

Akte van uitgifte De wet geeft aan welke gegevens de akte van uitgifte moet bevatten. Dat zijn:

- de naam en het adres van de vennootschap die de aandelen uitgeeft
- de titel van de rechtshandeling, dat is in dit geval de uitgifte van aandelen
- de personalia en adressen van de natuurlijke personen aan wie de aandelen worden uitgegeven
- de rechtsvorm, naam en adressen van de rechtspersonen aan wie de aandelen worden uitgegeven
- het aantal en de soort aandelen waarop de rechtshandeling betrekking heeft.

De notaris controleert al deze gegevens.

Register De uitgifte van de aandelen moet worden aangetekend in het aandeelhoudersregister. Alhoewel dit een verantwoordelijkheid is van de directie van de betreffende vennootschap, zal de notaris de directeuren erop wijzen dat aantekening moet plaatsvinden. In de regel zal de notaris dit voor de vennootschap in orde maken.

Levering van aandelen

Akte en erkenning Voor de levering van een aandeel is zoals gezegd een notariële akte vereist. Dit geldt ook voor beperkte rechten op een aandeel, zoals vruchtgebruik of pandrecht. Met de notariële akte alleen is de zaak nog niet af. Pas wanneer de vennootschap de levering heeft erkend of de levering aan haar is betekend, kan de nieuwe aandeelhouder of recht-hebbende de rechten uitoefenen die aan het aandeel verbonden zijn. Voorbeelden daarvan zijn het stemrecht, vergaderrecht en dividendrecht. In het volgende hoofdstuk leest u meer over de erkenning.

Inhoud akte In de akte van levering moeten dezelfde gegevens worden vermeld als in de akte van uitgifte. Ook moet worden vermeld wanneer en op welke wijze het aandeel of het beperkte recht daarop is verkregen. In de akte van levering zal verder nog aandacht moeten worden besteed aan de blokkeringsregeling zoals die in de statuten voorkomt, aan de mogelijkheid tot ontbinding en aan de erkenning. In samenhang met de akte zal zo nodig aan de Kamer van Koophandel opgave worden gedaan van diverse gegevens, bijvoorbeeld van een adreswijziging of directiewisseling.

Erkenning van de levering

Hoe? Zoals u in het vorige hoofdstuk kon lezen, moet de vennootschap de levering erkennen. Gebeurt dat niet, dan is de nieuwe aandeelhouder wel eigenaar, maar kan hij geen aandeelhoudersrechten doen gelden, zoals het stem-, vergader- en dividendrecht.

Hoe de erkenning moet gebeuren, is in de nieuwe wet geregeld. Het kan op drie manieren, te weten:

- 1 in de notariële akte van levering. In deze akte kan de levering worden erkend door een directeur, of door meer directeuren indien de statuten van de vennootschap het optreden van meer directeuren tezamen eisen.
- 2 door een notarieel afschrift of uittreksel van de akte van levering aan de vennootschap te overleggen, waarop deze een gedagtekende verklaring van erkenning plaatst.
- 3 door inschrijving van de verkrijger van het aandeel in het aandeelhoudersregister. Dit moet de vennootschap dan zelf doen. Deze manier wordt gehanteerd als de vennootschap kennis draagt van de levering, maar nog geen verzoek om erkenning heeft gekregen. De vennootschap erkent dan de levering uit eigen beweging. In dit geval moet de vennootschap de inschrijving meedelen aan de partijen die bij de rechtshandeling betrokken zijn, met het verzoek alsnog een notarieel afschrift of een uittreksel van de akte van levering aan de vennootschap te overleggen. Dat verzoek moet per aangetekende brief worden gedaan. Na ontvangst van het notarieel afschrift of een uittreksel van de akte van levering plaatst de vennootschap als blijk van de erkenning een aantekening op het stuk, voorzien van de dagtekening.

51

Ook kan de levering betekend worden door middel van een deurwaardersexploijt; dit komt in de praktijk echter weinig voor.

Geen erkenning Erkenning [of betekening] is niet nodig indien de vennootschap bij de rechtshandeling zelf partij is. Dat is het geval wanneer de vennootschap zelf aandelen inkoop of verkoopt, maar ook wanneer een beperkt recht op haar eigen aandelen wordt gevestigd of zij bijvoorbeeld een vruchtgebruik verkrijgt.

Rol van de notaris

Rechtszekerheid Reden om de tussenkomst van de notaris bij de uitgifte en levering van aandelen verplicht te maken, was de bevordering van de rechtszekerheid. Door de bemoeienis van de notaris bent u er zeker van dat aan de statutaire en wettelijke formaliteiten wordt voldaan.

Titelrecherche De notaris heeft de plicht een titelrecherche te doen. Dat betekent dat hij in ieder geval zal moeten onderzoeken of de levering een geldige juridische basis ['titel'] heeft, en of degene die levert daartoe bevoegd is.

Hoever terug in de tijd? Een belangrijke vraag bij de recherche is tot welke datum in het verleden de notaris hierbij moet gaan.

Stel dat de notaris concludeert dat de levering indertijd niet geheel volgens de toen geldende regels heeft plaatsgevonden. Niemand heeft dat toen geweten, omdat er niemand was die de levering op juistheid controleerde. Al die jaren heeft de 'eigenaar' gedacht dat de aandelen zijn eigendom waren. Moet hij nu te horen krijgen dat hij niet de eigenaar is, als gevolg van de ongedigde procedures die indertijd gevolgd zijn? Voor de beantwoording van deze vraag spelen de overgangsbepalingen van de nieuwe wet een rol. Eén van die overgangsbepalingen stelt in hoofdlijnen het volgende:

- is een aandeel geleverd voordat de nieuwe wet in werking trad, dus voor 1 januari 1993
- en zijn sinds die levering vijf jaren verstreken
- en heeft de vennootschap gedurende dat tijdvak de levering als geldig aanvaard,

dan kan geen beroep gedaan worden op het gebrek dat toentertijd in de levering is opgetreden. De levering wordt als geldig aanvaard.

De overgangsbepalingen slaan niet op gevallen waarin een akte van overdracht ontbreekt.

Of de overgangsbepalingen ook in uw geval van toepassing zijn, kunt u het beste aan uw notaris vragen.

Kosten

De notaris berekent voor zijn werk bij de uitgifte en levering van [beperkte rechten op] aandelen een uurtarief. Daarbij kan hij rekening houden met bijzondere omstandigheden zoals spoedeisendheid, ingewikkeldheid en belang van de zaak. Moet de notaris een uitvoerige recherche plegen, dan zullen de kosten daardoor oplopen. Overigens zal dit van voorbijgaande aard zijn. Immers, nu vanaf 1 januari 1993 de aandelen volgens de nieuwe wet worden uitgegeven en geleverd, kan de notaris die een volgende levering verzorgt erop vertrouwen dat zijn collega bij de vorige levering de noodzakelijke handelingen heeft verricht. De recherche kost dan beduidend minder tijd, en de notariskosten zullen dan lager zijn.

Colofon

Uitgave Koninklijke Notariële Broederschap.
Postbus 96827, 2509 JE Den Haag

Druk Den Haag Offset B.V., Rijswijk

Ontwerp Heijmerink / Noyons ontwerpers, Utrecht

Foto omslag Fred van de Ende, Amsterdam